

2025. március 03.

Útvonal: Tereske központ buszmegálló – Tereske templom – Tereske kálvária - Tereske központ buszmegálló

Táv: 2 km; szint: -

Utazás: Sződliget buszmegállóból Vácig (09³³ - 09⁴⁴). Tovább a 2-es állásról Tereske központig (09⁵⁵ - 10⁴⁰)

Hazautazás: Tereske központról Vácig (12²⁰ - 13⁰⁵). Tovább Sződligetig a 3-as állásról (13³⁰ - 13⁴³).

Láda:

gcttk https://geocaching.hu/caches.geo?id=5951&show_logs=i

Rejtés típusa: **Multi geoláda** (2H), telefon: +36209355492, Nehézség / Terep: **2.0 / 2.0**

A templom közelében, villanypózna alatt megbúvó filmesdoboz rejti a kálvária közelében rejlő, 10x10x5 cm-es doboz koordinátáit.

A **Nagyboldogasszony templom** közelében, egy valaha volt villanyoszlop maradványánál találod a kálvária közelében rejtő doboz koordinátáit.

Az információ birtokában akár autóval is eljuthattok a temető bejáratáig **N 47° 56,840'**
E 19° 11,970' 210 m [GCTtk+parkoló], ahol választhattok a temetőn keresztül átvezető rövidebb út, és a kerítés mellett vezető ösvény között. Mindkét esetben a futballpálya mögött megbúvó "U" alakú kálváriánál találjátok magatokat.

Az egykori kápolna közelében rejtőzik a jelszót tartalmazó doboz.

Tereske már az ősi időkben is lakott volt. Az itt élő szlávok Trist, Tristi, Tristke, Triskai, Triske, Tottriske, Tottreske néven is említették a települést, mely a honfoglalás első éveiben került a magyarok birtokába. Mivel a magyar nyelvben nem divat a mássalhangzók egymás utáni sorjázása, ezért a név átalakult Tereskére. Azonban ráléphetünk Thereske, Tereskő, Derecske, Barát-Tereske és Apáca-Tereske néven is ugyanarra a helyre.

Az idők során szinte mindenki megfordult itt. Tatárok, törökök, kurucok, labancok és persze a magyarok. A falu mégsem néptelenedett el egyik támadás után sem, ami a település alatt húzódó alagúrendszernek köszönhető. (Legalábbis több forrás hivatkozik erre.)

Borovszky leírásában ez olvasható: "**Tereske.** A Cserhát-hegység alján fekvő magyar kisközség körjegyzőséggel. Házainak száma 154 és róm. kath. vallású lakosaié 994. Postája és távirója helyben van, vasúti állomása pedig Rétság. E községben még a tatárjárás előtti korszakban, a Boldogasszonyhoz címzett Benedek-rendű apátság állott fenn, melyről a váradi regestrum (1219-1239) is megemlékezik. E kolostor a XIII-XV. században még fennállott; nyomai a községhez tartozó Dennek-pusztai erdőben még ma is láthatók. A XVI. század közepén a helység a török hódoltságához tartozott és 1562-1563-ban Hasszán bég, Rusztem pasa helytartója, 1583-1584-ben pedig Musztafa bin Abdullah, esztergomi lovas vitéz, 1584-85-ben Mohammed Juszuf, a nógrádi tűzérek főnöke, 1592-ben pedig Behrem bin Abdullah, nógrádi tűzértizedes hűbértoka volt. 1593-ban felszabadult a hódoltság alól. 1598-ban Kámpor Ferencz özvegye volt a birtokosa. 1715-ben 14 magyar és hét tót, 1720-ban 12 magyar és négy tót háztartását írták össze. A XVIII. század első felében a Frideczky család, 1770-ben Frideczky Tádé, Frideczkyné szül. Farkas Anna, Frideczky Róza, Balczer József, Bory István és a Jeszenszky család volt a földesura, 1826-ban Jeszenszky István, Szmrecsányi István, Frideczky József, Bory János özvegye, továbbá a Szily, Kokovay családok, Angyal és a Pogány családok és Huszár Károly. Jelenleg Huszár László dr.-nak, Egresy Aladárnak, Pápa Zsigmondnak, a Szmrecsányi örökösöknek és özv. Keresztseghy Lajosné szül. Angyal Herminnek van itt nagyobb birtoka. A községbeli úrilakok közül a Pápa Zsigmond és Angyal Hermin házainak alapjai még a középkorból valók. Az előbbi az egykori Benedek-rendű kolostor, az utóbbi pedig azelőtt a Frideczky-kúria volt. Huszár László úrilaka 1848-ban épült. Az 1710 január 22-én lezajlott romhányi ütközet e község határára is kiterjedt. Az itt elesetteket a Dennek-pusztához tartozó erdőben hantolták el. 1866-ban itt is pusztított a kolera. A lakosok fogyasztási és értékesítő szövetkezetet tartanak fenn. A községhez tartoznak a már említett Dennek-pusztán kívül Farkasvölgy-, Ilonka-, Károly-, Kormos és Ledérpuszták."

Amit szeretnék megmutatni a rövid séta keretében:

- **Huszár-kastély** 📍 N 47° 56,975' E 19° 11,625' 210 m [GCTtk+Huszar]. Talán meglepő, de nevét nem a katonasághoz kapcsolódóan kapta, hanem a tulajdonos, Huszár László után. Sajnos ma csak messziről, fák között vehető szemügyre, mivel jelenleg iskolaként működik.

- **Frideczky-kastély** 📍 N 47° 56,970' E 19° 11,680' 210 m [GCTtk+Frideczky]. A területnek van gazdája, de az utcafronti részt már évtizedek óta nem használják.

- **Árpád-kori templom**, 📍 N 47° 56,955' E 19° 11,812' 210 m [GCTtk-1] amely 1031-ben - vagy száz évvel később - épült. A leírások alapján a korábbi Bencés apátság épületének helyére építették. 1962 és 1974 között **Kozák Károly** végzett kutatásokat. A mellékelt "Alaprajz" is az Ő munkája. Az eredeti templom szélességében ugyan nem tért el a mai állapottól, azonban lényegesen rövidebb

és torony nélküli volt. Legkésőbb 1219-ig felépültek az apátság épületei, és két torony emelkedett a homlokzaton, a hajó két oldalán. 1485 és 1508 között Bajoni István commendátorságának idején jelentősebb átépítések következtek. A szentély csillagboltozatot kapott, áthelyezték a diadalívet és a déli oldal nyílásait is átrendezték. A szentély északi falában faragott fali szentségtartót helyeztek el. Ezt követően a templom sekrestyével és támpillérekkel bővült. A toronypárt 1847-ben elbontották, és a templom 1852-ben elnyerte mai képét.

A feltárások során találtak rá Szent László király legendáját bemutató freskó-ciklusra. Magyarország területén csak három helyen látható ilyen, de közülük ez a legnagyobb, legteljesebben fennmaradt ábrázolás. Legrégábbi részei a 13. században készültek, a templom 15. század végi átépítésekor megsérült részeket újrifestették. A templomhajó bal oldalán látható a legnagyobb, legjobb állapotú freskó, a sorozat a szentély falán lévő festménnyel ér véget.

A templomot talán leginkább ismerő Pálos Frigyes [ismertetőjét](#) először 2000-ben adták ki. Az ebből készült rövid ismertető a templomban is megvásárolható. (Pálos Frigyes emlékszobája a művelődési házban kapott helyet.)

A templomot belülről a vasárnapi misék idején, vagy előre egyeztetett időpontban lehet megtekinteni. Mi a [Kirándulás tippek](#) oldalán javasolt telefonszám segítségével jutottunk be a templomba. Az az információ is valós hogy, a sekrestyés hölgy sokat tud mesélni a templomról és a faluról. A templom búcsúja Nagyboldogasszony ünnepén, augusztus 15-én van.

- **Kálvária** 📍 [N 47° 56,790' E 19° 12,110' 200 m \[GCTtk+kalvaria\]](#). A kálváriák általában egyenes vagy körkörös útvonalat követnek az Ítélettől a Golgotáig. Ez a hely azon kevesek közé tartozik, ahol a Golgota nem a vége, hanem "fókusza" a Jézus kálváriáját ábrázoló stációknak. A kereszt felirata szerint a kálváriát 1905-ben építették. A stációk sajnos elvesztették képeiket, csupán feketére festett vaslemezek láthatóak a téglapítmények boltozatos üregében. A megcsontított kereszt melletti lator kereszték mára ledőltek.

A közelben egykor állt egy kápolna is. Mára csak egy sírkő és a kápolna aljzata maradt meg belőle, illetve a harangja, mely az Árpád-kori templomban lelt otthonra.